

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

J. Buchardt del.

CARSTEN ENLIG

En-Bærstens & C^osk. Inst.

NÆSBYHOLM

forhén Næsbygaard, i Sjælland, opført 1585.

NÆSBYHOLM

forhên Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

Næsby Sogn i Tybjerg Herred udgjør det vestligste Hjørne af Præstø Amt og nærmer sig Sorø By næsten paa en Mil; det bærer sit Navn med Rette, thi det skyder sig som et Næs ud imellem Tjustrup Sø og Susæaa, der her kaldes Næsby Aa, og ender i en delig, storbevoret Klint, hvis Fod besyldes af Sæens Baaude, medens Aaen ved sit Udløb i den smalle Sø danner flade, frugtbare Enge, i hvis Midte den bufter sig som en sølsfarvet Slange. Ved en lille Bøf, som gjennemryder Skovbakterne, ligger Hovedgaarden Næsbyholm, ventligt og smukt, med Udflugt til Stov, Mark og Enge, omgivet af Grave og forsynet med en prægtig Have, men man kan neppe unblade at beklage, at den ikke er bleven opført oppe paa Klinten, kædende lige over Sæens Baaude, da dens Beliggenhed vilde have været eneste i sit Slægt og dens anseelige Bygninger have afgivet et herligt Skue for en vid Omegn.

Navnet Næsby er saa almindeligt, at man ikke let kan finde sig tilrette i alle de Mand, der i en ældre Tid nævnes til Næsby; de to Hovedgaarde Næsbyholm i Tybjerg Herred og Næsbyholm i Staaue møde os først, men et tredie Næsby ligger i Sillinge Sogn Løve Herred, Vest for Slagelse, ved Sammenløbet af Næsby og Waarby Aaer; paa det anseelige Boldsted, der nu bærer det i Sjælland ellers fuldkommen udeftjendte Navn Trelleborg, har Hovedgaarden uden tvivl faaet og i saa Fald været meget stærkt befæstet. Anders Jensen (Galen) til Næsbyholm 1349 og Hr. Tue Galen til Næsbyholm 1397 høre til det staauste, Ingvar Niclesen i Næsby 1376, hans Søn Niis Ingversen 1420, Ingemar Grubbe af Næsby 1496 og 1501 høre derimod vistnok til det Næsby, som nu kaldes Trelleborg og ligger i Løve Herred. Næsby i Tybjerg Herred har derimod en heel anden Historie, som vi i det Følgende haabe at have faaet temmelig rigtig, uden Forveksling med nogen af dets Navnebrødre. I denne store By laae en Aalsgaard eller Brydiegaard

med 3 Gaardsfæder og en øde Grund, hvilket Gods tilhørte den mægtige Hr. Tue Galen, Ridder, Gjelster eller Hovedsmand i Staaue, tidligere Marsk, som spillede en saa vigtig Rolle i Valdemar Atterdags og Dronning Margrethes Tid og i Krigen mellem Magnus Smek og hans Søn Erik samt siden under Kong Albrechts Indfald var meget frem til at plyndre de geistlige Godser i Staaue, hvor han boede og eiede Næsbyholm, Tystrup og flere Glendomme; 1378 pantfattede Hr. Tue Galen sin Brydiegaard i Næsby i Tybjerg Herred med dens Tilhørende for 34 Mark Sølv til Hr. Oluf Bjørnsen (Bjørn), der fik Ret til at ind- og afsætte Bønder og Landboer, samt have alle Afgifter af dem, medens han havde Gaarden i Besiddelse, dog skulde den indløses samme Aar. 1383 solgte Hr. Tue Galen samme Gods til Kordt eller Conrad Moltke, hols Søn, Fikke eller Frederik Moltke til Baarfe, 1392 afhændede det til den rige Hr. Johan eller Henneke Olsen (Bjørn) til Søholm og Lyfsholm, Hr. Oluf Bjørnsens Søn, der dog strax efter igjen solgte det til Anders Dlusfen, Lunge kaldet, af Torsoerd, som 1397 eiede Næsby og var Ridder. Han gjorde først en Hovedgaard af den tidligere Brydiegaard, opførte ordentlige Bygninger og beboede den siben; befæstet har den imidlertid neppe været, da Dronning Margrethe i Aaret 1396 havde forbudt Opsættelsen af nye faste Borge, hvilket strengt blev overholdt. I Aaret 1400 tilhøttede Hr. Anders Dlusfen sig af Biskop Peder i Roskilde for sit Fædrengods i Almindelig 6 Gaarde i Næsby og 3 Gaarde i Ingestofte, hvoraf ialt svarede 18 Bund Korn (72 skæll. Lønder Byg) om Aaret. 1403 kjøbte Hr. Anders Olsen Lunge af Næsby sit Gods i Stigsbjergby i Løve Herred til Hr. Sabel Kirkendorf, og 1407 affød han og Gustru Margrethe von Ahlesfeld til Dronning Margrethe at den Ret, den var tilfaldet i Krøginge paa

NÆS BYHOLM

forhøi Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

Lolland eller andet Gods i Danmark efter hendes Fader, den rige og mægtige Hr. Benedict von Ahlefeld til Grimstorp, Høvedsmand paa Hindsgaav, een af Balbemar Aitterdags farligste Modstandere. Efter Hr. Anders Bluffsens Død tilfaldt Næsbyholm Hr. Jep Lunge, der formodentlig var hans Søn og 1446 eiede Næsby, 1449 fik en Gaard i Lundby i Tjereby Sogn af Jep Skrifer og 1451 blev indført i samme Gaard, men var død 1453, da hans Enke, Fru Ellitse Jens Datter (Finkenov eller Sandberg) oplod en Gaard i Attorp i Bavelse Sogn, der var pantfaa for 20 lodige Mark, til Løsning. 1462 tilkomte Landdommeren Fru Ellitse og Hr. Laurids Axfelsen (Thott), Ridder, Gaarden i Lundby, hvilken Fru Ellitse 1469 skænkede til Antvorskov Kloster, ligesom samme Aar en Gaard i Reinstrup i Gundersløv Sogn til Clara Kloster med Jomfru Bodild Genricks Datter, som hun udhyrede til Klosteret; 1474 skænkede hun til Maribo Kloster 4 Gaarde i Skatkebjerg Herred, senere nævnes hun ikke, men Næsby beholdt hun til sin Død.

Hr. Laurids Axfelsen (Thott) arvede herefter Næsbygaard, som tilhørte hans Frue, Karen Eriks Datter (Hypertis), en Dame af sønsff Familie, der formodentlig var en Søsterdatter eller en Datterdatter af Hr. Jep Lunge. Hr. Laurids Axfelsen var een af de berømte Axfelsønner, der spillede en saa vigtig Rolle i Christian den Førstes og Kong Hans's Tid i Danmark og Sverrig. 1462 fik han af sin Broder, Hr. Philip Axfelsen, for en betydelig Sum af dennes Ret — 4 Broderlodder — i Grubbe Orderup i Bølsborg Herred, hvilken Gaard deres Fader, Hr. Axel Beerfen, havde faaet i Pant for 1000 Mark lybst. 1468 tilkomte Rigens Raad Kongen al hans og hans tvende Brøders, Hr. Jvers og Hr. Eriks, Arv i Skaane og Bleking, da de vare hans og Rigets Fjender, men hans sjællandske Gods var ikke indbefattet heri, hvorimod Wendt Wille som Arving til Grubbe Orderup 1481 lod sig indføre i een, og af Løsesummen blev de sidste 300 Gylben tilkomte Kongen, da de i Aar og Dag havde ligget i Landestien uden at affordres, efterjom Hr. Laurids Axfelsen og senere hans Børns svenste Formyndere ikke vilde anerkjende hans Ret til Indløsning. — Hr. Laurids Axfelsen sluttede sig bestandig til sine Brødre Jver og Erik, havde med dem Deel i deres store svenste og danske Panteforlehninger, som alere blev skiftede imellem dem, navnlig en hele Finland med mere i Sverrig, Gulland og Selvisborg, hvilket sidste Christian den Første fratog dem tilfælgemeb deres Fædrengaard Killa i den Krig, de førte imod ham i Aaret 1467. Hr. Erik Axfelsen døde 1479 og overdrog Finland til sine tvende

Brødre; Hr. Laurids Axfelsen døde 1482, hvorefter hans Andeel i Finland og øvrige Pantefeln forbeholdtes hans Børn, men snart gif tabt i Hr. Jver Axfelsens uheldige Krig i Aaret 1487, hvilket ganske smunt bekrives i eftersølgende gamle Vers, hvor hans Datter Beate, Hr. Arvid Trolles Frue, indføres talende:

Af Axfels Søner gaar saa viide Savn
 I Danmarks og Sverriges Rige,
 Den Stamme hun forer nu Trolles Ravn,
 Og før havde uoppe sin Elige,
 Tre Søner Hr. Axel havde som var
 De bedste af Adel land vare,
 Blant demem for giveste Navnet bar
 Min Fader Hr. Jver med Aere,
 Tre gang hand Brudgom og agte var gift,
 Glds Donnme land ingen Mand vicr,
 Med Sengen blev og hand Lyde omfist
 Sam daade til Glæde og Lovde,
 Først fik hand min Moder Margrete heed,
 Voel Karmands Daatter hin rige,
 Med hende det lyddes mange Leed,
 Hans Velde land ingen Mand sig,
 Hand Nigens Raad hos Kong Christian var,
 Gaede mægtige Len i Haend,
 Et prifelig Nygte hand den Tid bar,
 Saa viide hver Mand hannem kende,
 Herr Ole hand Broder en Ridder bold,
 Der hand nu var lagt under Vuld,
 Min Fader Gulland i Saand og Vold
 Estrar fik og det riddertig hulde,
 Men der min Moder hun saldt hannem fra
 Den Skuld da tilgagdes hans Skidne,
 Stort slog hand oppaa og mente vel da
 Fuld meget sig have i Kvone,
 Hand friede, hand fædde, og fik i Saand
 Den Søneste Konge-Datter saa venne,
 I Sverrig og Finland ved dette Baud
 Sam tilfaldt saa mægtige Lehne,
 Saa strew hand Kong Christian Fyde-Strer til
 Hannem Huld og Mandflad opfyde,
 Det saae da vel ud til Gventyrs Spil,
 Og mange heet ilde behyde.

NÆSBYHOLM

forhén Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

Men Guld sin Ordning som haver i Agt,
Den Gierning band kunde ey lide,
Thi reyste den Konning ald Danmarks Magt
Begyndt med hannem at stride,
Hand Vilse bestoket og Sollesborg,
Min Fader sig mandelig holdte
I Aar og Dag, men dog hannem til Sorg
Gid Gulland og det ham af Velde,
Kong Carl hans Svoger som var hans Lillið
Hand maatte og Sverrige rømme,
Kam derfor Waade naar Lyden er blið,
Strid idt mod stærkste Strømme.

Af Hr. Laurids Arelsens Børn blev Datteren Anna efter hans Død, som det synes, opdraget i Danmark, hvor Kongen gjorde den unge Hans Bille til hendes Formynder. Sønnen Arel Lauridsen opholdt sig nok ogfaa her, i det Mindste af og til, medens de to Døtre, Margrethe og Ingeborg, altid forbleve i Sverrig, hvor de bleve gifte. Hr. Laurids Arelsens Enke, Fru Karen Erik's Datter, levede endnu 1435 paa Næsbygaard, men maa være død fort efter.

Anna Laurids Datters unge Formynder Hans Bille fandt snart at et andet Forhold til Nynblingen var naturligere og anholdt derfor om hendes Gaand, hvortil hendes nærmeste Vennde og svenske Formynder, Rigsraad Niels Bofon (Grip) til Wynaas, gav sit Samtykke i Aaret 1495, lovede at nedsende Heste og andet, som kunde behøves, og opfordrede Hans Billes Moder til at lade Bøgningerne paa Næsbygaard sætte istand til de unge Folk, samt til at indkjøbe det Fornødne til Brylluppet, hvortil han anviste hende Penge af Jomsruens Indtægter i Danmark. Brylluppet blev holdt snart efter, men den unge Kone døde i første Parisfjensg omtrent 1498; i sit Testament skænkede hun til Antvorskovkloster en Læst Korn, hvorfor hendes Broder Arel Lauridsen (Thott) i Aaret 1504 pantsatte Klosteret to Gaarde i Svalkerup. Næsbygaard siges Hans Bille at have arvet igennem deres Barn, der skulde have overlevet Moderen, hvilket i saa Fald kun gjælder om en Søsterlod eller en Femtedeel af Gaard og Gods: i Aaret 1500 benævnes han til Næsbygaard, som han altsaa behøvede, saa at han enten havde arvet hendes Deel eller havde Livsbrev derpaa efter hvin Lids Effik; han blev siden Rigsraad og eiede Egede, hvor han er omtalt i Prospekternes fjerde Bind.

Af Fru Annas tre Sødsfende var Søsteren Margrethe gift med Hr. Christen Bengtzen, Ridder, Ingeborg med Niels Egeesen (Banner), begge mægtige Herrer i Sverrig, hvor de toge ivrig Deel i Dystanden imod Kong Hans og derfor i Aaret 1507 paa Rigsdagen i Kalmar med de andre Dyrerere fradsømedt alt deres Gods, hvilken Dom dog kun havde Betydning med Hensyn til det, der laae i Danmark og Norge, da de Svenske forsøede at forsvare det øvrige. Kong Hans lod sig saaledes af Rigets Raad tilbømme begge Søstrenes Andeel i Næsbygaard og øvrige Gods i Sjælland, hvilket var to Femtedele eller to Søsterlodder, hvorimod Broderen Arel Lauridsen (Thott) uhindret beholdt en Broderlod eller de to Femtedele, da han ingen Deel tog i Dystanden og roligt boede i Halland. Kongen folgte sin Part i Aaret 1509 til sin Hoffinder Torben Dre, siden Lehnsmænd paa Kiøbenhavns Slot og velbekendt af den uhyfkelige Ende, hans Forsøg paa en Kjærlighedsforaaelse med Dyveke fik i Aaret 1517 ved hans og maastee hendes Død. Næsbygaard og disse Sødsfendes sjællandske Gods udgjorde da i Lybjerg Bæstere og Øster-Haakelbjerg Slagelse Faro samt maastee Ringsted Hammer og Stevns Herreder 1 Hovegaard og 64 Gaarde, hvoraf 5 vare øde; Långilden deraf var 640 sjællandske Lænder Hartorn, Rug og Byg.

Torben Dre var endnu kun Eier af de to Femtedele i dette Gods, og det var ham naturligvis af stor Vigtighed at faae Arel Lauridsens Andeel, for derefter at accordere Hans Bille ud. Hvad enten Arel Lauridsen ikke har villet sælge ham sin Part eller, hvilket er rimeligere, han ikke har havt Penge til at kjøbe den og derfor slet ikke spurgt ham derom, saa greb han til et voldsomt Middel, der ganske stemmede med hans lidenskabelige og hensynsløse Character; han drog nemlig til Halland med sine Folk, overfaldt den intet Dødt ahnende Arel Lauridsen og førte ham bunden gjennem Skaane til Sjælland, hvor han med Vold og Vindler afsvang ham et Skjøde paa hans Andeel i Næsbygaard og øvrige Gods i Sjælland, hvorefter han troede sig berettiget til at tage det i fuld Besiddelse. Uheldigvis for ham havde Arel Lauridsen allerede tidligere solgt alt dette Gods til Otto Holgersen (Rosentkrands) og overantvordet ham det til fri Afbenyttelse, hvorfor denne i Aaret 1513 anlagde Sag imod Torben Dre for Kongen og Rigets Raad, der ifølge de fremlagte Beviser tildømte Otto Holgersen Godset, da en Contract, som udgaves i Fængsel imod Vedkommendes frie Villie, ingen Øydhed havde: hvad Erstatning Arel Lauridsen fik for de ham tilsviede Misgaa-

NÆSBYHOLM

forhên Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

linger omtales iffe. Torben Dreo tvende Kobber i Næsbygaard har Otto Holgersen formodentlig strax efter afføbt ham eller hans Arvinger efter hans ulykkelige Død samt udløst Hans Wille af hans Part, og under Hovedgaardens blot beholdt det nærmere og beleiligt liggende Gods.

Hr. Otto Holgersen Rosenkrands til Voller var Ridder, Rigets Raad og Mark, Befalingsmand paa Treisborg og siden paa Dronningborg Slot; han døde 1525 i Lühel af Pest tiligemed sin Frue, Margrethe Gans. Af deres mange Børn arvede Otto Rosenkrands ved det endelige Skifte Aar 1550 Næsbygaard, som i Mellemtiden var bleven beboet af Broderen Erik. Otto Rosenkrands beboede Gaarden tiligemed sin Frue, Ida Gise, og døde 1557; de ligge begge begravede i Sognekirken Næsby. Deres Børn fik 1566, ved Magestiftes med Kongen, for Altrup Hovedgaard i Dds Herred Aas Hovedgaard i Glumfj Sogn, Lybjerg Herred, med 10 Gaarde i Aas By. Ved Stiftet tilfaldt Næsbyholm med tilliggende Gods Datteren Birgitte Rosenkrands, som var gift med Steen Brahe til Knudstrup, Rigens Raad, men allerede døde 1588; i Aaret 1585 opførte de den nuværende Hovedbygning paa Gaarden, som vel først paa denne Tid fik Navnet Næsbyholm, ligesom den først nu blev omgivet med Grave. Over Hovedbygningens Portal blev der til Minde herom indsat en Steen med følgende Indskrift, der iffe udmærker sig ved Beskedenhed:

Steno perantiqua genitvs de stirpe Brahorum:

Virtute et propria stemmatis altvs honos

Cvi Birgitta toro socia est Rosenkranza iugali:

Moribus experans et probitate genvs.

Hanc sibi struetvram tibi posteritasqve locavit:

Lvstra gorenvs vitæ his quater acta svæ.

Det devs hic seros cum conivge transigat annos:

Has habitavæ domos plurima progenies*). 1585.

Ved Fru Birgittes Død 3 Aar efter vare Børnene endnu smaa, saa at Faderen blev siddende i uskiftet Bo for det første. Den ældste Søn, Otto

Brahe, som 1599 tjente Churkyrsten af Pfalz for Hofjunker, arvede Næsbyholm og fortsatte sin Faders og Rosenkrandsernes Beskræbelse for at samle det nærmest liggende Bøndergods i Næsby, Tyvelse og Glumfj Sogne under Næsbyholm, hvilket ofte havde stor Vanskelighed, fordi Ringstedkloster saae saa nær og Lehnsmanden derfor gjerne modgjatte sig Afstaaelsen af Krongodset i disse Sogne: saaledes forhandlede der i 13 Aar om Gods i Tyvelse, forinden det lykkedes Otto Brahe at erholde det. Han eiede tillige Treeløsegaard, hvortil han ligeledes samlede meget Gods. Otto Brahe Steensøn døde 1651, overlevende begge sine Døtre, af hvilke den ældste, Margrethe Brahe, ligeledes overlevedes af sin Mand, Bjørn Ulfeld til Raabelov, der ved Stiftet paa sin Søns Begne tog imod Gaarden med tilliggende 94½ Td. Hartorn, samt det halve Brodsvov og mere Gods i Nyland, 303 Tdr. Hartorn, ialt 1248½ Tdr. Hartorn eller ligesaa mange Tønder Korn — Rug og Byg — i aarlig Indtægt. Han lagde to — rimeligvis øde — Gaarde i Næsby under Hovedgaardens Aulig, hvortil de have været brugte siden, og døde allerede 1656, da Sønnen, Otto Christoffer Ulfeld, endnu iffe var myndig, og denne døde allerede 1663, i sit 17de Aar, hvorefter Næsbyholm tilfaldt hans Faders Søster, Edel Ulfeld til Møllersø, gift med Geheimeraad Henrik Bjelke til Gållinggaard, Rigets Admiral og Ridder af Elefanten, een af Frederik den Tredies Umblinge, der 1668 af Kongen tilbyttede sig 3 Gaarde i Brangstrup, 1671 en Gaard i Glumfj og 1672 Tyvelse Kirke med Tiende og jus patronatus; Admiralen døde 1683, hans Frue allerede 1676. Deres Søn, Brigadeer Frederik Christian Bjelke, erhvervede Alsted, Nyngø og Broby Sognes Kirker med jura patronatus og Kirketiender; han faldt 1709 i Slaget ved Longueville, men havde iforveien i samme Aar solgt til Kongen for 60,000 Rdr. Næsbyholm Gaard og Gods, hvortil Kongen i Aaret 1710 af Kammerjunker Engel Gottfried von Bülow kjøbte Døvelse med Ladegaarden Rodholm, og af disse Godser under Navnet Frederiksholm oprettede et Grevskab for Præsten Charles Helene von Schindel, som i almindigen dermed ophøiedes i Grevestanden; men to Aar efter faldt hun i Ulaade, da Kongen havde kastet sine Mine paa Anna Sophie Reventlow. Grevlude Schindel giftede sig 1715 med Generalmajor Ernst Gottschalk von Bülow, som derved ophævede Kongen igjen Grevskaftet i Aaret 1716, fratog hende begge Godser og folgte dem til Petra Sophie Thott, fød Ramel, Geheimeraad Tage Thott til Turebyholms Enkesone, efter hvis Død i Aaret 1720 hendes Børn 1723 folgte Godserne til Kammerherre Christian

*) Steen, født af den gamle Slægt Brahe, ved egen Dyd Etamtødens høje Verd, hvis Værdighed deles af Birgitte Rosenkrands, hvis Dyd og Rettfærdighed endnu overgaar hendes Verd, satte denne Bygning for sig, Dig og Efterverdenen, da han havde levet berømmelig i hende 40 Aar. Gud give ham med sin Hustru her at leve i mange Aar og at deres sildige Afkom maa beboe disse Huse.

NÆSBYHOLM

forhên Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

Sigfried von Plessen, der bestandig levede i Paris, hvor han døde. Den berømte Suhms Faber levede paa Næsbyholm og beskrevde Gudjerne for Plessen, hvis Bibliotek paa Næsbyholm den unge Suhm tidligt benyttede til sine Studier; samme Plessen gav en betydelig Belønning til de af Ewalds Skuespil beskjendte Biskere i Hornbæk, hvilket saameget mere paaskjønnedes da han levede i Ulandet. 1755 folgte han Gudjerne til Geheimeraad Johan Ludvig Holstein, Greve til Ledreborg, der indlemmede dem i Gredfabet, hvorfra hans Søn, Geheimeraad Grev Christian Frederik Holstein, Dverhofmarskjal og Dverfstaldmester, dog allerede 1775 bortfolgte dem til Frederik Sophus von Raben imod at oprette en Fideicommisscapital af 26,250 Rdl. Raben folgte Gudjerne 1802 for 312,000 Rdl. til Grev Christian Conrad Danneffjolds Samles, der med uhyre Beskøffninger anlagde den saaledte Danneffjoldske Canal, nemlig lod Suseaen saaledes opgrave og forbyde, at den kunde bære Bramme, hvorpaa udfibedes Brænde og Korn; ifølge Placat af 28de Decbr. 1809 tilhører denne Canal udelukkende Næsbyholms Eier lige indtil Næstved: den er omtrent 3 Mile lang og har 3 Sluser, samt 2 Stigborde; de Bramme, hvormed den besares, kunne indlade 20 Favne Brænde.

Indskøffningerne ved Canalens Anlæg, saavel som de uheldige Tidsskændigheder, bragte Grev Danneffjold i saa stor Gjalte, at Stiftcommissionsen i hans No maatte sælge disse tvende Godser, hvilke Statsraadsen 1824 overtog for 500,000 Rbd. og 1836 folgte for 400,000 Rbd. Selve til Grosferer, nu Statsraad, Christian Rønnefamp, deres nuværende Eier, som i sin Besiddelsestid har forbedret Gaard og Godser overordenligt, saa at de nu høre iblandt Landets bedste Eiendomme; saavel Jorderne som Skovene ere i fortrinlig Cultur, og den smukke Høve med Gaardens øvrige Omgivelser lofter hyppigt Besøgende fra Omegnens derhen. I den senere Tid har Statsraad Rønnefamp begyndt at bortfælgge af sit Bøndergods til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsette, og havde saaledes indtil den 9de Juli 1831 bortfolgt 10 Gaarde og 17 Huse.

Næsbyholms tilliggende Gods. 1509. 16 Gaarde i Næsby, hvorefter een var øde, 2 Gaarde i Engelstøfte, 3 Gaarde i Hertuslille, 3 Gaarde i Hjulebæk, 3 Gaarde i Dysted, hvorefter een var øde, 1 Gaard i Torp, 1 øde Gaard i Gestrup, 1 Gaard i Lund, 1 Gaard i Gjerløv, 2 Gaarde i Gims-

linge, 1 Gaard i Lørdslunde, 1 Gaard i Melnstrup, 2 Gaarde i Gunnersløvsille, 6 Gaarde i Holløse, 2 Gaarde i Rynge (Rjeng?), 1 Gaard i Høsteb (Hellesteb?), 2 Gaarde i Henrop, 4 Gaarde i Trestorp (Trestrup?), 2 Gaarde i Studerløse, 1 Gaard i Kongsted, 4 Gaarde i Besteredege og een øde Gaard ved Skjelfsør, ialt 1 Hovedgaard og 64 Gaarde, hvorefter 5 vare øde; den aarlige Landgilde udgjorde — Hovedgaardens Vøl ubereget — 640 sjællandske Lønder Korn, Rug og Byg.

1651. 20 Gaarde i Næsby, hvorefter 2 vare øde og drevs under Hovedgaarden, 10 Huse 7 Gaarde 1 Vøl 1 Huus i Engelstøfte, 11 Gaarde 4 Huse i Næs, 4 Gaarde i Bol 4 Huse i Tyvelse med Herligheden af et Kirkebol, 5 Gaarde 1 Huus i Glums, 2 Gaarde i Nøholm, 2 Gaarde 2 Huse i Hertuslille, 1 Gaard i Regerup, 2 Gaarde i Niterup, 6 Gaarde 2 Huse i Brangstrup, 2 Gaarde 3 Huse i Sandby, 2 Gaarde i Rønnebæk, 1 Gaard i Døderup, 1 Gaard 3 Huse i Jerlse, 1 Gaard i Hømb, 1 Gaard i Beterløf, 1 Gaard i Gjerløf, 1 Gaard i Sneve, 1 Gaard i Drmieløf, 1 Gaard i Mffemagle, 1 Gaard i Lundsforlund, 1 Gaard i Studerløse, ialt 1 Hovedgaard, 1 Mølle, 74 Gaarde, 2 Vøl, 30 Huse, Skov til 992 Svins Dden, Hartorn 930 Td. 2 Sp. 3½ Fod., hvorefter Hovedgaarden med Møllen, Næsby Sogns Kirketiende og jus patronatus udgjorde 72 Tdr. Hartorn, Skovene 41½ Td. Hartorn, saa at den aarlige Landgilde var 817 sjæll. Tdr. Korn, Rug og Byg. Desuden hørte under Gaarden 15 Tdr. Hartorn i Sjælland i Sønderhvg. Næsby Sogns Kongetiende var sættet af Communitet.

1709. 1 Mølle 20 Gaarde 15 Huse i Næsby, 6 Gaarde 6 Huse i Engelstøfte, 6 Gaarde 8 Huse i Tyvelse, 10 Gaarde 2 Huse i Brangstrup, 13 Gaarde 6 Huse i Næs, 6 Gaarde 3 Huse i Glums, Nøholm Rabegaard — tidligere to Bøndergaarde, — 2 Gaarde i Hertuslille, ialt 1 Hovedgaard, 1 Rabegaard, 1 Mølle, 63 Gaarde, 40 Huse, Hartorn ialt 475 Tdr. 2 Sp. 2 Fod. ¼ Alb., hvorefter Hovedgaarden udgjorde 41 Td. 6 St. 2 Alb. Hartorn, Rabegaarden Nøholm — tidligere to Bøndergaarde — 17 Td. 3 Sp. 3 Fod. Hartorn, Skovene paa Hovedgaarden og Bøndergødet 13 Td. 7 St. 1 Fod. 1 Alb. Skovhøds Hartorn, det egentlige Bøndergods 402 Td. 1 Sp. 1 Fod. ¼ Alb. Hartorn. Dertil kom Næsby, Tyvelse, Mffed, Rynge og Broby Sognes Kirker med jura patronatus og Kirketiender, matriculerede for 108 Td. 2 Sp. Hartorn, samt den af Communitet sættede Kongetiende af Næsby Sogn matriculeret for 15 Td. Hartorn, saa at det hele i Jordebogen

NÆSBYHOLM

forhén Næsbygaard. i Sjælland. opført 1585.

opførte Belæs var 597 Td. 4 Esp. 2 Fd. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartorn, hvoraf de 15 Td. dog egentlig ikke hørte med. Hovedgaardens Besætning var 80 Kæer.

1710. Oveffabet Frederiksholm udgjorde 2 Hovedgaarde 1 Ladegaard 2 Møller 99 Gaarde 4 Bol og 62 Huse med 968 Td. 6 Esp. 3 Fd. 1 Alb. Hartorn af alle Slags, hvoraf Hovedgaardenes og Ladegaardenes Avling udgjorde 143 Td. 6 Esp., Kirketienderne af de 7 Kirker, Næsby, Lyvelse, Bavelse, Glumsø, Allsted, Lynge og Braaby vare matriculerede for 151 Td. 1 Esp. Hartorn; Næsby Sogns Kongetiende er her ikke regnet med.

1735. Hovedgaardene Næsbyholm og Bavelse udgjorde 137 Td. 1 Esp. 2 Fd. 1 Alb. frit Ager og Engs, 16 Td. 4 Esp. Stovs og Møllefylds Hartorn, Bøndergods 683 Td. 6 St. 1 Fd. ufrit Ager og Engs, 17 Td. 1 Fd. 2 Alb. Stovs og Møllefylds Hartorn, matriculerede Tiender 202 Td. 5 Esp. Hartorn, nemlig Kongetienden af Næsby, Glumsø og Bavelse Sogne, Kirketienden af Næsby, Lyvelse, Bavelse, Glumsø, Allsted, Lynge og Braaby Sogne, hvilket ialt udgjorde 1057 Td. 2 Esp. 1 Fd. 2 Alb. Hartorn af alle Slags, og indbefattede 2 Hovedgaarde 1 Ladegaard 2 Møller 107 Gaarde 4 Bol 72 Huse 3 Kongetiender og 7 Kirketiender.

1802. Hovedgaardene og Ladegaarden 137 Td. 4 Esp. 1 Alb. frit Hartorn, Bøndergodset 697 Td. 3 Esp. 2 Fd. ufrit Hartorn, Stovs og Møllefyld 33 Td. 7 Esp. 3 Fd. 1 Alb., ialt 868 Td. 7 St. 1 Fd. 2 Alb. Hartorn; dertil Kongetienden af Næsby Sogn, Kirketienden af Næsby, Glumsø, Bavelse, Lyvelse, Allsted, Lynge og Braaby Sogne, ialt 166 Td. 1 Esp. matriculeret Hartorn.

1851. Begge Hovedgaarde med underliggende Bøndergods ere skilfattede for Ager og Engs Hartorn 845 Td. 7 St. 2 $\frac{1}{2}$ Alb., samt Stovs og Møllefylds Hartorn 39 Td. 7 Esp. 2 Fd. 1 Alb. Til Næsbyholm Hovedgaard hører 420 Tdr. Land, Hartorn 56 Td. 2 $\frac{1}{2}$ Alb., til Bavelse 715 Td. Land med Hartorn 92 Td. 2 Esp., til det af nuværende Eier oprettede Skæferi er henlagt den gamle Stovridergaard og en neblagt Bøndegaard, ialt 90 Td. Land med 9 Td. 6 Esp. 2 Fd. Hartorn, Stovene udgjøre noget over 1600 Td. Land, største Delen Bøg, til Godset høre 88 Gaarde og 162 Huse, desuden Kongetienden af Næsby Sogn, samt de 7 Kirketiender med deres tidligere anførte Hartorn, saa det Hele bliver henved 1052 Td. Hartorn af alle Slags efter nuværende Matrikel.

